

AAA Info udgives af:
Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere
Klubhuset
Dortheavej 39
København NV
Mail: aaa@aktionsgruppen.dk - www.aktionsgruppen.dk

Redaktører: Janne Hansen og Anne Richter
Redaktionsgruppe: Medlemmer af AAA og SAA

Søsterorganisation i Århus:
SAA – Samarbejdet Arbejdere Akademikere
v. Kit Aastrup
Tlf. 8610 7232
Mail: kit.aastrup@get2net.dk
c/o 3F Transport Logistik og Byg
Sommersvej 5 – 8210 Århus V

Artikler kan mailes til AAA.

Udkommer ca. 3 gange årligt. Via AAA's hjemmeside og/eller i papirformat til medlemmer og abonnenter.

Arbejdstilsynet udsat for en massakre

Af John Graversgaard

Ifølge nyeste oplysninger er der i dag ca. 245 tilsynsførende mod ca. 400 i 2013. Dvs. næsten en halvering af tilsynsførende som kan rykke ud til de mest belastede brancher og virksomheder.

Dette har fået karakter af en massakre på den institution som spiller en central rolle i at forebygge arbejdsskader og sikre tryghed og trivsel på arbejdet.

De åbne og mere skjulte angreb på Arbejdstilsynet fortsætter desværre. Arbejderbeskyttelse har lav prioritet. Alt drejer sig om at have et arbejde, og skiftende regeringer presser både syge og arbejdsløse med fattigdomsydelser som er så lave, at folk er parat til at tage HVILKET SOM HELST ARBEJDE. Og det er skam også meningen. Lønningerne skal presses nedad, og der skabes stadigt flere "dårlige jobs".

Der sker en polarisering af arbejdsmarkedet, hvor der er gode arbejdspladser, men også et voksende antal dårlige arbejdspladser med belastende fysisk og psykisk arbejdsmiljø. Den offentlige sektor mishandles med konstante ned-

skæringer og personalets nødråb om arbejdsmiljøet negligeres. Den såkaldt nødvendige økonomiske politik har sin pris. Samtidig skaber udlicitering og social dumping dårlige arbejdspladser, hvor arbejdsmiljøet er hårdt og hvor fagforeningerne skubbes ud.

I en sådan situation er der brug for et effektivt Arbejdstilsyn, som har ressourcer og politisk opbakning til at gribe ind på de dårligste arbejdspladser. Men antallet af tilsynsførende er voldsomt reduceret over en kort årrække. Den ene bølge af fyringer efter den anden kommer rullende fra den borgerlige regering.

Kun på området social dumping nyder Arbejdstilsynet opbakning, men paradoksalt er det højrefløjspartiet, Dansk Folkeparti, som er med til at sikre denne indsats gennem deres deltagelse i Finanslov 2017.

Midlertidige bevillinger betyder også at Arbejdstilsynet er truet hvert år ved Finansloven og afhængig af de politiske studehandler i Folketinget. Nyliberalismen og EU ser gerne at statens rolle reduceres, og vi ser at de magtbærende partier følger trop.

Venstre-regeringen satte en høj i spidsen for Beskæftigelsesministeriet, den tidl. direktør i DA, og den nye regering VKLA må forventes at skærpe linjen yderligere i angrebene på velfærdsstaten, hvor Arbejdstilsynet er en vigtig del.

Elendigt arbejdsmiljø i Arbejdstilsynet

Situationen i Arbejdstilsynet er præget af en direktør som er totalt døv overfor den katastrofale udvikling. Gennem en lukket ledelsesstil og topstyring, har ledelsen vendt ryggen til de ansatte, og vi ser stadig flere som enten rejser eller påtænker at søge væk. Dette er meget alvorligt da det tager flere år at uddan-

ne en tilsynsførende til at kunne føre tilsyn med flere brancher og komplekse arbejdsmiljøproblemer. Men det er tydeligvis også en politisk bestillingsopgave. De nyliberale kræfter ønsker ikke et stærkt Arbejdstilsyn. Det bliver derfor sat ned på vågeblus.

At der er alvorlige problemer med arbejdsmiljøet i AT, viser også en trivselsundersøgelse foretaget af Epinion for Beskæftigelsesministeriet.

"59,5 procent af medarbejderne føler "aldrig" eller kun "sjældent", at deres arbejde bliver påskønnet og anerkendt af Arbejdstilsynets øverste ledelse. Over 50 procent af medarbejderne mener, at Arbejdstilsynets øverste ledelse i "meget ringe grad" eller i "ringe grad" håndterer omstruktureringer og forandringer i organisationen på en konstruktiv måde. Desuden svarer over 43 procent af de 548 medarbejdere i undersøgelsen, at de kun i "meget ringe" eller "ringe grad" har tillid til de udmeldinger, der kommer fra ledelsen.

"Undersøgelsen er en mistillidserklæring fra medarbejderne og en dumpekarakter til den øverste ledelse i Arbejdstilsynet", siger Søren Kristensen, der er fællestillidsrepræsentant i Arbejdstilsynet. "Vi har længe advaret om, at der er store problemer med arbejdsmiljøet, trivslen og tilliden til den øverste ledelse. Nu har direktøren det sort på hvidt", siger han.

AAA deltog sammen med mange andre i demonstrationen 'den 27. oktober, 2016 mod frihandelsaftalerne, TTIP og CETA, der kunne forringe demokrati, miljø, arbejdsmiljø og arbejderrettigheder

Uddrag af trivselsundersøgelsen i AT

608 medarbejdere i Arbejdstilsynet (AT) har haft mulighed for at deltage i trivselsundersøgelsen. Heraf har 548 – svarende til 90,1 procent – medvirket.

I forhold til AT's øverste ledelse har medarbejderne svaret på disse fire spørgsmål:

I hvilken grad føler du, at AT's øverste ledelse håndterer omstruktureringer og organisationsforandringer på en konstruktiv måde?

I meget høj grad: 1,1 procent

I høj grad: 13,7 procent

I nogen grad: 28,3 procent

I ringe grad: 15,9 procent

I meget ringe grad: 35,2 procent

Ved ikke/ikke relevant: 5,8 procent

I hvilken grad har du tillid til de udmeldinger, der kommer fra AT's øverste ledelse?

I meget høj grad: 4,6 procent

I høj grad: 18,4 procent

I nogen grad: 28,8 procent

I ringe grad: 14,6 procent

I meget ringe grad: 28,8 procent

Ved ikke/ikke relevant: 4,7 procent

Hvor ofte bliver dit arbejde anerkendt og påskønnet af AT's øverste ledelse?

Altid: 1,3 procent

Ofte: 7,7 procent

Sommetider: 15,7 procent

Sjældent: 26,3 procent

Aldrig: 33,2 procent

Ved ikke/ikke relevant: 15,9 procent

Kilde: Epinion og Beskæftigelsesministeriet.

Svækket regulering og snigende privatisering.

En anden måde at svække Arbejdstilsynet på er ved at trække tænderne langsomt ud af myndigheden, så reguleringen svækkes. Vi så det klart da Anders Fogh regeringen i 2001 begyndte at rulle lovgivningen tilbage. Daværende fællestillidsmand på Lindøværftet og nuværende formand for Dansk Metal, Claus Jensen udtrykte det i Fynsk Stiftstidende ganske præcist, der var tale om nye tider:

”Anders Fogh Rasmussen erklærede klassekampen for død i sin nytårstale. Men passer den førte politik så med det udsagn? Svaret er nej. Jeg vil starte med arbejdsmiljøet, hvor den borgerlige regering fratager arbejdstilsynet mulighed for at uddele bøder til virksomheder, der overtræder arbejdsmiljøloven. Arbejdstilsynet skal nu igen slæbe de enkelte firmaer igennem retssystemet med lange ventetider til følge. Det vil nok blive et meget begrænset antal virksomheder, der oplever at blive dømt for at være skødesløse og ligegyldige med de ansattes liv og helbred”.

De flotte strategier som man tidligere har aftalt om en samlet indsats for et forbedret arbejdsmiljø frem mod 2020 er tom luft. Man ville reducere antallet af alvorlige arbejdsulykker med 25 procent. Andelen af arbejdere med psykisk overanstrengelse skal ned med 20 procent, det samme gælder antallet af folk med muskelskelet- overbelastninger.

De voldsomme nedskæringer på Arbejdstilsynet står i skærende kontrast til de mål, som politikerne og arbejdsmarkedets parter har aftalt. Samtidig er der nye udfordringer med udenlandsk arbejdskraft, som presser arbejdsmiljøet. Sprogbarrieren betyder, at der er brug for flere ressourcer til vejledning, og brug for mere tilsyn med de udenlandske firmaer, der opererer i landet.

SMILEY skandalen på arbejdsmiljøområdet

Af John Graversgård

Stadigt flere virksomheder slipper for tilsyn fra Arbejdstilsynet ved at betale sig fra det. Dette blev grundigt afsløret gennem sommerens skandale om forholdene på vindmøllefabrikken Siemens Wind Power. Vi ser de alvorlige konsekvenser af en øget markedsstyring og privatisering på arbejdsmiljøområdet.

Skandalerne om vindmøllefabrikken Siemens og deres kronesmiley-ordning afslørede en korrupt ordning, hvor firmaerne har lov til selv at lave tilsyn gennem et privat konsulentfirma. Dvs. regulær privatisering af tilsynet med arbejdsmiljøet. Konsulentfirmaerne var da også i stand til at overse alvorlige problemer. Og med et Arbejdstilsyn sat ud på sidelinjen i forhold til de certificerede virksomheder, bliver arbejderne taberne i sidste ende. De problemer blev afdækket grundigt i medierne og betød at beskæftigelsesministeren skulle forklare sig.

LO har imidlertid været døv overfor den grundlæggende kritik af ordningen, og for at det ikke skal være løgn, er LO gået med til at forlænge ordningen med kronesmiley (læs: Købesmiley!). Det indebærer godt nok at Arbejdstilsynet nu i højere grad skal besøge disse virksomheder, men AT skal ikke længere kunne give påbud, hvis der konstateres lovovertrædelser, men alene skrive et pænt brev til certificeringsfirmaet.

Hidtil har Arbejdstilsynet ved undersøgelse af klager på disse virksomheder kunnet give påbud, som i andre virksomheder. Manglende sanktioner f.eks. ved alvorlige ulykker betyder jo at virksomheder ikke behandles lige, og at kronesmiley virksomheder kan slippe for bøder. Det er en skandale og et stort tab for de ansattes retssikkerhed. Ordningen har været kritiseret af folketingsmedlem Christian Juhl fra Enhedslisten i november 2016, men hidtil uden resultater.

Aftalen lyder: "Såfremt Arbejdstilsynet konstaterer, at der er overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen på virksomheden vil Arbejdstilsynet ikke afgive påbud, men advisere certificeringsorganet om, at der er konstateret et væsentligt arbejdsmiljøproblem. Virksomheden bliver samtidig frataget sin kronesmiley. Virksomheden vil først få tildelt sin kronesmiley, når certificeringsorganet har meddelt Arbejdstilsynet, at de pågældende problemer er løst".

Arbejdsmiljøloven er ikke sådan at ændre og det vil være upopulært, men så kan man chikanere og svække Arbejdstilsynets regulering og opnå det samme mål: Mindre kontrol med de arbejdsgivere som har ansvar for et arbejdsmiljø som på mange områder er i et dybt fald. Mere tilsyn udført af private firmaer som ikke er uvildige.

“Det globale arbejdsmarked – arbejdsmiljø og arbejderrettigheder”

Af Henriette Lerche

Risk-transfer er en betegnelse for virksomheder, der flytter produktion fra en del af verden til en anden - for at undgå at skulle overholde lovgivning eller betale ordentlige lønninger. Problematikken blev diskuteret under EWHN konferencen i foråret, hvor europæiske fagforeninger og folk fra Brasilien og Sydafrika deltog. Det er ikke længere unormalt, at en virksomhed flytter for at optimere indtjeningen og spare på udgifterne. Det kan være høje

lønninger, omfattende lovgivning eller stærke faglige fællesskaber som virksomheder mener, hindrer deres frie indtjening.

Der er ingen tvivl om at det globale frie marked giver nogle fordele; billige varer til forbrugerne og gode muligheder for eksport for virksomhederne. Men det frie marked har også alvorlige skyggesider. Årsagen til de billigere varer er jo, at de produceres under forhold med lave omkostninger, dvs. lave lønninger, ingen pensions-

ordning, ingen løn under sygdom, ingen personlige værnemidler, ingen udsugning på fabrikken, ingen rensning af udledt spildevand o. lign. Historier om dødsbrande på tekstilfabrikker i Bangladesh er desværre ikke sjældne.

Et andet problem er i værste tilfælde en smadret industri. F.eks. har Sydafrika fået smadret sin tøjindustri og kyllingeproduktion, fordi udenlandske virksomheder kan producere varerne billigere, og dermed udkonkurrere de lo-

kale producenter. Konsekvensen for sydafrikanerne blev, at varerne blev dyrere - da der kun var en leverandør, steg prisen - og arbejderne mistede deres arbejde. Afrika har generelt store problemer med udenlandske investorer, f.eks. fra Kina, der opkøber frugtbar landbrugsjord og eksporterer de dyrkede fødevarer til hjemlandet. Udover at de lokale mister den jord de kunne dyrke fødevarer på, får de ikke engang arbejde ud af det. For kineserne sender egne medarbejdere til Afrika der skal arbejde på farmene.

Et andet aspekt ved risk-transfer problematikken, er at virksomheder ofte flytter til lande, hvor organisering i fagforeninger er ildeset, og hvor den enkelte borgers rettigheder ikke respekteres. Der er lønnen nemlig lav. En regering i et fattigt land skal være ualmindelig stærk for at sige nej tak til et tilbud fra f.eks. Monsanto om at etablere en fabrik. Det er jo penge i statskassen, men ikke det bedste for udviklingen af landet på længere sigt.

Hvis organisationsgraden er lav, mangler der stærke fagforeninger

til at bakke medlemmerne op. Det er desværre hvad der sker i Polen for øjeblikket. På nuværende tidspunkt er ca. 12 % af den samlede arbejdsstyrke organiseret i fagforeninger, og tallet er faldende. Ifølge en lov kan fagforeningerne ikke forhandle med regeringen, hvis under 7 % af arbejderne er organiseret. Derudover er regeringen ved at gennemføre et lovindgreb der sætter grænsen op til 20 %, for på den måde at stække fagforeningernes magt og forhandlingsret.

Bliv medlem

Har du lyst til at blive medlem af Aktionsgruppen?

Vi arrangerer møder om aktuelle arbejdsmiljøemner, laver pjecer og hjemmeside-information, samarbejder med aktivister i andre lande m.v. Her har du mulighed for at mødes med mange forskellige arbejdsmiljøfolk.

Sådan bliver du medlem:

Direkte med girokort: 827-6625

AAA, Dortheavej 39, 2400 København NV

Mrk. Nyt medlem. Skriv tydelig navn og adresse.

Eller skriv dit navn, adresse og evt. faglig organisation til aaa@aktionsgruppen.dk